

ISSN: 2687-220X

NOVUS ORBIS

Journal of Politics and International Relations
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

Araştırma Makaleleri
Research Articles

**Emekli Subayların Bakış Açısından Türkiye'nin Dış
Politika Alternatifleri Ve Güvenlik Sorunları**

*Türkiye's Foreign Policy Alternatives and Security Problems
from the Perspective of Retired Officers*

**Hakan SAMUR
Dünya BAŞOL**

**BRICS+5 Genişlemesinin Yaratacağı Fırsat ve
Tehditler Bağlamında Değerlendirilmesi**

*The Evaluation of The BRICS+5 Enlargement in the Context of
Opportunities and Threats*

Sinem ÇELİK

**Yeni Bir Dış Politik Girişim Örneği Olarak
Türkiye'nin Denizaşırı Üs Politikası Uygulamaları:
Katar ve Somali Örneği**

*Türkiye's Overseas Base Policy Practices As an Example of A
New Foreign Policy Initiative: The Case of Qatar and Somalia*

**Gökhan ÖÇALAN
Gökhan KOÇER**

**Sosyal Medyanın Demokratik Seçimlerde Algı
Yönetimi Üzerindeki Rolü**

*The Role of Social Media in Shaping Perceptions during
Democratic Elections*

Murat ŞENGÖZ

İsrail, Orta Asya, Kafkasya Ve Yeni Çevresel Strateji

*Israel, Central Asia, Caucasus and the New Peripheral
Strategy*

Mehmet Erkan KILLIOĞLU

Kitap İncelemeleri
Book Reviews

**Guillaume Pitron
Nadir Metaller Savaşı: Enerji Geçişinin ve
Dijitalleşmenin Karanlık Yüzü**

Muhammet NEGİZ

**Gabor Agoston
Barut, Top ve Tüfek, Osmanlı İmparatorluğu'nda
Askerî Güç ve Silah Sanayisi**

Ayşegül GÜLER

Editörler Kurulu / Editorial Board

Baş Editör / Editor-in-Chief

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Özgür Tüfekçi
- Dr. Öğr. Üyesi / Assist. Prof. Hülya Kımık
- Dr. Öğr. Üyesi / Assist. Prof. Göktuğ Kırprızlı
- Arş. Gör. / Research Assist. Fevzi Kırbaşoğlu

Kitap İnceleme Editörleri / Book Review Editors

- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Bülent Şener (*Türkçe Kitap / Books in Turkish*)
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Murat Ülgül (*İngilizce Kitap / Books in English*)

Alan Editörleri / Section Editors

- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Fatma Akkan Güngör – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Yılmaz Bayram – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ayça Eminoğlu – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Vahit Güntay – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Erol Kalkan – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Professor İsmail Köse – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Professor Bülent Şener – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Murat Ülgül – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye

Yardımcı Editör / Assistant Editor

- Arş. Gör. / Research Assist. Fevzi Altınok

Uluslararası Danışma Kurulu / International Advisory Board

- Dr. Shane Brennan – American University in Dubai, UAE
- Dr. Alessia Chiriatti – University for Foreigners of Perugia, Italy
- Professor Murat Çemrek – Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Rahman Dağ – Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Türkiye
- Dr. Federico Donelli – University of Genoa, Italy
- Professor Süleyman Erkan – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Professor Monique Sochaczewski Goldfeld – Escola de Comando e Estado-Maior do Exército, Brazil
- Dr. Ayta Göl – York St John University, UK
- Professor Emre İşeri – Yaşar Üniversitesi, Türkiye
- Professor Gökhan Koçer – Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye
- Dr. SungYong Lee – University of Otago, New Zeland
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Ali Onur Özçelik – Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
- Professor Alp Özerdem – George Mason University, USA
- Dr. Öğr. Ü. / Assist. Prof. Kaan Renda – Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Paul Richardson – University of Birmingham, UK
- Professor Didem Ekinci Sarier – Çankaya Üniversitesi, Türkiye
- Doç. Dr. / Assoc. Prof. Hüsrev Tabak – Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Türkiye

Novus Orbis

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

Journal of Politics and International Relations

ISSN: 2687-220X

Cilt 6 | Sayı 2 | 2024
Volume 6 | Number 2 | 2024

İçindekiler / Table of Contents

Araştırma Makaleleri / Research Articles

166

Emekli Subayların Bakış Açısından Türkiye'nin Dış Politika Alternatifleri Ve Güvenlik Sorunları

Türkiye's Foreign Policy Alternatives and Security Problems from the Perspective of Retired Officers

Hakan SAMUR & Dünya BAŞOL

189

BRICS+5 Genişlemesinin Yaratacağı Fırsat ve Tehditler Bağlamında Değerlendirilmesi

The Evaluation of The BRICS+5 Enlargement in the Context of Opportunities and Threats

Sinem ÇELİK

220

Yeni Bir Dış Politik Girişim Örneği Olarak Türkiye'nin Denizaşırı Üs Politikası Uygulamaları: Katar ve Somali Örneği

Türkiye's Overseas Base Policy Practices As an Example of A New Foreign Policy Initiative: The Case of Qatar and Somalia

Gökhan ÖÇALAN & Gökhan KOÇER

247

Sosyal Medyanın Demokratik Seçimlerde Algı Yönetimi Üzerindeki Rolü

The Role of Social Media in Shaping Perceptions during Democratic Elections

Murat ŞENGÖZ

270

İsrail, Orta Asya, Kafkasya Ve Yeni Çevresel Strateji

Israel, Central Asia, Caucasus and the New Peripheral Strategy

Mehmet Erkan KILLIOĞLU

Kitap İncelemeleri / Book Reviews

297

Guillaume Pitron

Nadir Metaller Savaşı: Enerji Geçişinin ve Dijitalleşmenin Karanlık Yüzü

Muhammet NEGİZ

308

Gabor Agoston

Barut, Top ve Tüfek, Osmanlı İmparatorluğu'nda Askerî Güç ve Silah Sanayisi

Ayşegül GÜLER

NOVUS ORBIS

Journal of Politics and International Relations | Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi
Volume 6 | Cilt 6
Number 2 | Sayı 2
2024

KİTAP İNCELEMESİ / BOOK REVIEW

**BARUT, TOP VE TÜFEK, OSMANLI
İMPARATORLUĞU'NDA ASKERİ GÜÇ VE
SİLAH SANAYİSİ**

Gabor Agoston

(Çev: Kahraman Şakul)
Ketebe Yayınları, 2023

Ayşegül Güler*

Makalenin Geliş Tarihi // Received: 18.12.2024
Düzeltilme Tarihi // Revised: 26.12.2024
Yayına Kabul Tarihi // Accepted: 27.12.2024

Yazar Gabor Agoston, Macaristan doğumlu olup Türk tarihi, Orta Çağ Macar tarihi ve Osmanlı tarihi konularında araştırmalar yapmıştır. 1998'e kadar Macaristan üniversitelerinde dersler vermiş olan yazar, bu tarihten sonra Amerika'da ders vermeye başlamıştır. Halen ABD'de Osmanlı, Balkanlar ve Ortadoğu tarihi dersleri vermektedir.

Kitapta Osmanlı savaş teknolojisi, silah ve mühimmat sanayisi anlatılmaktadır. Yazar kitabı Osmanlı tarihiyle ilgili Avrupa ve Amerikan tarihçilerinin öne sürdüğü bir kısım yanlış görüşlere cevaben yazdığını ifade etmektedir. Resimler, haritalar, tablolar içeren kitap giriş ile birlikte beş bölüm ve sonuçtan oluşmaktadır.

Giriş bölümünde barutun güherçile, kükürt ve odun kömürü karışımından 7. veya 8. yüzyılda Çin'de üretildiğini, 1280'lerden itibaren de ateşli silahlarda kullanıldığını

* Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, ORCID: 0000-0002-5014-4825, aysegulguler@kmu.edu.tr

açıklamıştır. Yazar, Ortadoğu'ya Moğollar aracılığıyla gelen barutun, Hristiyan Avrupa'ya ulaştığını ve 14. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren Avrupa'daki savaşlarda kullanıldığını aktarmaktadır. Agoston, Osmanlı askerlerinin İstanbul'un fethinde kullandıkları topların savaşın sonucunu belirleyen çarpıcı gelişmeler arasında yer aldığına işaret etmektedir. Bununla birlikte ateşli silahların icadı ve savaşlarda kullanılması devletlerin savaş yöntemini tamamen değiştirdiğini belirterek devletlerin coğrafi keşiflerle birlikte yayılcı politikalarının büyük bir silahlanma yarışının ortaya çıkmasına neden olduğunu söylemektedir. Bu bağlamda rakiplerine karşı üstünlük sağlamayı amaçlayan devletler, kaliteli silah ve harp malzemelerini yeteri kadar bulundurmamak zorunda kalmıştır. Kitapta 16. ve 17. yüzyıldaki Osmanlı silah sanayinde hangi yöntemlerin kullanıldığı, silah ve mühimmat tedariğinin nasıl yapıldığı anlatılmaktadır. Denizlerdeki ateş gücü ve uygulanan teknoloji askeri dengeyi değiştirmiş, Avrupa hegemonyasının Avrupa dışındaki coğrafyalarda etkili olmasını sağlamıştır. Yazara göre Batılı kaynakların ileri sürdüğü Osmanlı'nın teknolojik açıdan geri olduğu ve Avrupa silahlarına bağımlı olduğu fikri doğru değildir. Ancak kitapta Osmanlı Devleti'nde silah sanayinin devlet tarafından finanse edilen yegâne alan olduğu belirtilmektedir.

Birinci bölümde barut teknolojisinin Avrupa'dan Osmanlı'ya savaşlar aracılığıyla aktarıldığı belirtilmiştir. Osmanlı Devleti'nde ateşli silahların ilk defa ne zaman kullanıldığı tartışmalıdır. Kitabın anlatımına göre bilinenin aksine 1389 I. Kosova Savaşı'nda Osmanlı kuvvetleri topu kullanmamış rakiplerinin kullandığını görerek bu teknolojiyi hızlı şekilde alması gerektiğini kavramıştır. 1390'lardan itibaren Osmanlı Devleti daimî topçu askerleri istihdam etmeye başlamıştır. 1440'lara gelindiğinde top Osmanlı kuvvetlerinin temel savaş araçlarından biri haline gelmiştir. 15. yüzyılın ikinci yarısına kadar ateşli silahlar daha çok kuşatma savaşlarında kullanılmıştır.

Yazar aslında ateşli silahların ilk kez ne zaman kullanıldığından ziyade ilk kez ne zaman savaşların sonucunu etkilemeye yetecek kadar verimli kullanıldığının daha önemli olduğunu vurgulamaktadır. 1453 İstanbul'un fethinde Osmanlı top teknolojisini etkili şekilde kullanarak onu savaşın sonucunu etkileyen bir unsura dönüştürmüştür. Osmanlı Devleti 16. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren yeniçeri kuvvetlerini tüfeklerle donatmaya başlamıştır. Bu gelişme Osmanlı'nın rakipleri açısından ölümcül sonuçlar ortaya koymuştur.

Yazar Osmanlı Devleti'nde açık olarak bilinmemekle birlikte Yıldırım Bayezid zamanında (1389-1402) ilk topçu ocaklarının

kurulduğunu düşünmektedir. Bu dönemde henüz Avrupa ordularında topçu sınıfının bulunmadığı Osmanlı Devleti'nde ise topçu ocağına ek olarak topların taşınması işini yürüten top arabacıları sınıfının bulunduğu ve ordunun vurucu gücünü artırdığı anlatılmaktadır. Osmanlı Devleti kale kuşatmalarında etkili olan topçulara ek olarak humbaracılar ve lağımıcılar gibi uzmanlık gerektiren ocaklar da bulunmaktaydı.

Yazar Osmanlı Devleti'nin 15. ve 16. yüzyılda her türden yeteneğe sahip insanları kendine çeken bir yer olduğunu söylemektedir. Bu dönemde Avrupa'dan gelen uzmanlar yüksek maaş ve sosyal konum umuduyla padişahlara bağlılıklarını sunmaktaydı. Alman kökenli Macar Urban Usta da bunlardan biri olmuştu. Yazar yabancı askeri uzmanların devlet hizmetine alınmasının sadece Osmanlı Devleti'ne has olmayıp Avrupa'da yaygın bir uygulama olduğuna değinmektedir. Petro zamanında yabancı ustaların Rus silah sanayinin kurulmasında önemli rol oynadığı kitapta örnek olarak gösterilmektedir. Yine 18.yüzyılın sonlarına kadar Avrupa silah piyasasını elinde tutan İsveç, demir döküm top sanayisini dış destekle kurmuştu. Yazara göre Osmanlı Devleti'ni ayrıcalıklı kılan unsur coğrafi konumunun teknoloji aktarımı için ideal olmasıydı. Kısaca Osmanlı Devleti'nin 17. yüzyılın sonuna kadar barut teknolojisi konusunda Müslüman veya Hristiyan bütün komşularından daha başarılı olduğu değerlendirilmesi yapılmıştır.

İkinci bölümde Osmanlı'da kullanılan ateşli silahların sınıflandırılmasının daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır. Osmanlı Devleti'nde üretilen top ve tüfeklerle Avrupa'da üretilen top ve tüfeklerin karşılaştırması yapılmaktadır. Ancak Osmanlı'da üretilen toplarda standardizasyon eksikliği yaşandığı belirtilmiştir. Osmanlı'da yeniçerilerin tüfeklerle donatılmasının aşamalar halinde gerçekleştirildiği Avrupa ve Balkanlarda yapılan savaşların süreci hızlandırdığı düşünülmektedir. Osmanlı'nın büyük toplar yanında birkaç gramlık saçmalar atan her türlü silahı kullandığı ortaya konulmaktadır.

Üçüncü bölümde barutun hammaddelerinden biri olan güherçile üretimiyle ilgili geniş bilgiler verilmektedir. Osmanlı topraklarının sahip olduğu stratejik minerallerin miktarları, mühimmat ve silah sanayindeki yeri anlatılmıştır. Yazar Osmanlı Devleti'nin ithal silah ve teknolojilere bağımlı olduğu iddialarının gerçeği yansıtmadığını vurgulamaktadır. Bu noktada Osmanlı Devleti'nin rakiplerinin aksine güherçile üretiminde kendi kendine yeterli durumda ve yerli silah üretimi gerçekleştirmek için lazım olan zengin cevher yataklarına sahip olduğunun altı çizilmiştir.

Dördüncü bölümde Osmanlı Devleti'nin ordu, donanma ve kalelere yeteri kadar barut temin etmek amacıyla çeşitli bölgelerde baruthaneler kurması anlatılmıştır. 18. yüzyıla kadar barut üretiminde kendi ihtiyacını karşılayan devletin, üretim için gerekli hammaddeler yanında lazım olan alt yapı, mali kaynaklar ve idari araçları da oluşturduğuna işaret edilmiştir.

Beşinci bölümde Osmanlı Devleti'nde mühimmat ve top döküm sanayinde Avrupa'da kullanılan teknolojilerin gerisinde olduğu iddialarına cevaplar verilmektedir. Yazar arşiv kayıtlarına göre Osmanlı madenlerinin, dökümhanelerin, silah ve mühimmat üretiminin bilinenin aksine büyük oranda kendine yeterli olduğunu belirtmektedir.

Bu bölüm Osmanlı toplarının vasıfları daha ayrıntılı vermektedir. Avrupalı tarihçilerin ileri sürdüğü Osmanlı topçuluğunun devasa toplardan ibaret olduğu fikrinin yanlış olduğu açıklanmıştır. Tophane-i Amire'nin muhasebe kayıtları dökümhanede üretilen topların ezici çoğunluğunun küçük ve orta çaplı toplar olduğunu göstermektedir. Çalışmada yaygın kanaatin aksine Avrupalıların kuşatma topu olarak ifade ettiği ağır topların bir yılda üretilen topların ancak küsuratını oluşturduğunu göstermektedir.

Yazar eserinde Avrupalıların ileri sürdüğü Osmanlı Devleti'nin metalurji konusunda geri olduğu savının karşısında durmuştur. Kimyasal analizlere göre Fatih Sultan Mehmed zamanında (1444-1446, 1451-1481) dökülmüş bir top namlusu % 10.15 kalay ve % 89.58 bakır içeren mükemmel tunçtan yapılmıştır. Bu örnek göstermektedir ki Osmanlı Devleti'nin teknolojik açıdan geri kaldığı iddiasının savunulur bir tarafı bulunmamaktadır. Yazar araştırması ile Osmanlı Devleti silah sanayinin ihtiyacı olan zengin cevher yataklarına sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Avrupa'dan ithal ettiği yegâne cevherin kalay olduğu sonucuna varmaktadır.

Sonuç kısmında ise yazarın askeri çatışmalarda askeri teknoloji ve silahların öneminin azaldığı fikrine katılmadığı anlatılmaktadır. Müslüman devletlerin dini gerekçelerle ateşli silah edinme konusunda tereddüt yaşadığı fikrinin doğru olmadığı örneklerle açıklanmaktadır. Osmanlı Devleti 14. yüzyılın sonlarından itibaren ordusunda ateşli silahları kullanmaya başlamıştır. Çalışmada atlı birliklerin ateşli silahları kullanma konusundaki isteksizliğinin temel nedeninin ilk ateşli silahların süvariler için kullanışsız olmasından kaynaklandığı açıklanmaktadır. Osmanlı Devleti'nin ateşli silahların üretimi ve kullanılmasında merkezi ve daimî birlikler kurmakla hem Avrupalı hem de doğulu rakiplerinden ilerde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Çalışmada yazar ayrıca Osmanlı Devleti'nin yabancı uzmanlara bağımlı olduğu görüşünün doğru olmadığına değinmektedir. Bu bağlamda askeri uzmanları bünyeye alma tüm Avrupa'da yeni teknolojileri edinmenin başlıca yolu olduğuna işaret ederken aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin Kızıl Elma ideali doğrultusunda orta Avrupa'ya yaptığı seferlerin Avrupa'da merkezi idarelerin oluşumunda büyük rol oynadığının altını çizmektedir.

Kitapta Osmanlı Devleti'nin ve Avrupa devletlerinin sahip olduğu ateşli silah teknolojileri ve askeri güçleri arşiv kaynaklarına dayalı olarak karşılaştırılmaktadır. Kitap Avrupalı tarihçi ve yazarların ön yargısıyla Osmanlı Devleti'nin mensup olduğu din nedeniyle teknolojiyi reddettiğine yönelik iddiaları çürütmektedir. İslam dünyasında ateşli silahlar konusundaki gelişmelerin gecikmesinin dinle alakalı olmadığı, birliklerin oluşumu ve savaş tekniklerinin gecikmenin ana nedenleri olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda Osmanlı Devleti'nin silah üretimi ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmak için her türlü imkana sahip olduğu anlatılmıştır. Osmanlı Devleti'nin 17. yüzyıl sonundan itibaren yaşadığı başarısızlıkların nedeni teknolojik gerilikten kaynaklanmadığı savunulmaktadır. Aynı anda değişik cephelerde savaşmak zorunda kalması ve ikmal hatlarının aşırı uzaması mağlubiyetlerin nedenlerinin başında geldiği belirtilmektedir. Avrupa'yı başarıya götürenin daha iyi silahlara sahip olması değil daha iyi talim, komuta ve askeri yönetim modelleri olduğunu söyleyen yazar Osmanlı askeri teknolojisine farklı bir bakış açısı kazandırarak, kendine özgü bir modele sahip olduğunu açıklamaktadır.

Çalışma ile Osmanlı arşiv belgeleri daha ayrıntılı incelendiğinde Avrupalı araştırmacıların ileri sürdüğü fikirlerin geçersizliğinin daha iyi anlaşılacağına örneği ortaya konmuştur. Yazar fikirlerini arşiv belgelerine dayandırmıştır. Çok sayıda arşiv belgesine başvurulduğu için uzun süreli bir çalışma olduğu izlenimi oluşmaktadır. Bu anlamda eser araştırmacılara temel kaynak olma niteliğindedir.

ISSN: 2687-220X

NOVUS ORBIS

Journal of Politics and International Relations
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

CALL FOR PAPERS

ABOUT

- ✓ **NOVUS ORBIS: Journal of Politics and International Relations** covers every aspect of political science and international relations. The journal publishes original theoretical and analytical works and book reviews.
- ✓ There are no article processing charges or submission fees for any submitted or accepted articles.
- ✓ **NOVUS ORBIS: Journal of Politics and International Relations** is abstracted and indexed in the following databases and indexes:
  - Index Copernicus
  - Columbia International Affairs Online (CIAO)
  - Index Islamicus
  - Lancaster Index to Defence & International Security Literature
  - EBSCO
- ✓ **Period Months:**
  - June
  - December
- ✓ **Editors:**
  - Assoc. Professor Ozgur Tufekci
  - Assist. Professor Hulya Kinik
  - Assist. Professor Goktug Kiprizli
  - Res. Assist. Fevzi Kirbasoglu

Submission Link

www.dergipark.org.tr/en/pub/novusorbis

the

rest

Journal of Politics and Development

ISSN 2632-4911

CALL FOR PAPERS

ABOUT

- ✓ **The Rest: Journal of Politics and Development** publishes theoretical, conceptual, and empirical analyses on global governance, contemporary world politics, global political economy, global south, environment, civil wars, terrorism, migration, conflict management, and human security from a variety of interdisciplinary methodologies and approaches.
- ✓ **The Rest Journal** particularly welcomes issues, regions, and subjects that have remained or been excluded from mainstream analysis of world politics.
- ✓ There are no article processing charges or submission fees for any submitted or accepted articles.
- ✓ **The Rest: Journal of Politics and Development** is abstracted and indexed in the following databases and indexes:
  - *Columbia International Affairs Online (CIAO)*
  - *Directory of Open Access Journals (DOAJ)*
  - *EBSCO Publishing Inc.*
  - *EconLit*
  - *ERIH PLUS*
  - *Index Islamicus*
  - *Lancaster Index*
- ✓ **Period Months:**
  - January
  - July
- ✓ **Editors:**
  - Ozgur TUFEKCI
  - Rahman DAG
- ✓ **Associate Editors:**
  - Alessia CHIRIATTI
  - Marco MARSILI
  - Orkhan VALIYEV
- ✓ **Assistant Editor:**
  - Ekrem OK

Submission Link

www.therestjournal.com

Leadership

Honorary President
Ken Booth

Director-General
Ozgur Tufekci

Deputy Director-General
Rahman Dag

cesran international
CENTRE FOR STRATEGIC RESEARCH AND ANALYSIS - CESRAN

think-tank ■ consultancy ■ research-institute

www.cesran.org

ISSN: 2687-220X

NOVUS ORBIS

Journal of Politics and International Relations
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Dergisi

Araştırma Makaleleri
Research Articles

**Emekli Subayların Bakış Açısından Türkiye'nin Dış
Politika Alternatifleri Ve Güvenlik Sorunları**

*Türkiye's Foreign Policy Alternatives and Security Problems
from the Perspective of Retired Officers*

**Hakan SAMUR
Dünya BAŞOL**

**BRICS+5 Genişlemesinin Yaratacağı Fırsat ve
Tehditler Bağlamında Değerlendirilmesi**

*The Evaluation of The BRICS+5 Enlargement in the Context of
Opportunities and Threats*

Sinem ÇELİK

**Yeni Bir Dış Politik Girişim Örneği Olarak
Türkiye'nin Denizaşırı Üs Politikası Uygulamaları:
Katar ve Somali Örneği**

*Türkiye's Overseas Base Policy Practices As an Example of A
New Foreign Policy Initiative: The Case of Qatar and Somalia*

**Gökhan ÖÇALAN
Gökhan KOÇER**

**Sosyal Medyanın Demokratik Seçimlerde Algı
Yönetimi Üzerindeki Rolü**

*The Role of Social Media in Shaping Perceptions during
Democratic Elections*

Murat ŞENGÖZ

İsrail, Orta Asya, Kafkasya Ve Yeni Çevresel Strateji

*Israel, Central Asia, Caucasus and the New Peripheral
Strategy*

Mehmet Erkan KILLIOĞLU

Kitap İncelemeleri
Book Reviews

**Guillaume Pitron
Nadir Metaller Savaşı: Enerji Geçişinin ve
Dijitalleşmenin Karanlık Yüzü**

Muhammet NEGİZ

**Gabor Agoston
Barut, Top ve Tüfek, Osmanlı İmparatorluğu'nda
Askerî Güç ve Silah Sanayisi**

Ayşegül GÜLER